

Statsminister Erna Solberg
Epost: postmottak@smk.dep.no

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide
Epost: utenriksminister@mfa.no

Oslo, 27. mars 2019

Statsminister Erna Solberg og utenriksminister Ine Eriksen Søreide,

I forbindelse med at dere deltar på Arktisk Forum i St. Petersburg 9.-10. april 2019, ønsker vi å be om at dere tar opp noen viktige menneskerettighets saker med relevante russiske myndigheter.

Vi er særlig opptatt av den vanskelige situasjonen for menneskerettighetsforkjempere i Russland. Norge lyktes nylig med å få vedtatt ved konsensus en resolusjon i FNs menneskerettighetsråd om miljø-menneskerettighetsforsvarere. Denne og tidligere resolusjoner i Menneskerettighetsrådet og i FNs generalforsamling peker på statenes ansvar for å respektere og beskytte menneskerettighetsforsvareres rettigheter.

Dessverre er virkeligheten i Russland langt fra dette. Her blir aktivister som fremmer menneskerettigheter og/eller miljø truet, angrepet, fengslet og til og med drept uten at ansvarlige myndigheter iverksetter effektive tiltak for å øke beskyttelsen. I noen av sakene er det myndighetspersoner som står bak overgrepene.

En viktig pågående sak er fengslingen og dommen på fire år mot Oyub Titiev; leder for menneskerettighetsorganisasjonen Memorials Grosnij-kontor. En tidligere leder for kontoret, Natalia Estemirova, ble bortført og drept i 2009 under fortsatt uavklarte omstendigheter.

Titiev er en av svært få menneskerettighetsforkjempere som fortsatt er aktiv i Tsjetsjenia etter at flere av hans kollegaer har blitt truet til stillhet, har flyktet (blant annet til Norge) eller er blitt drept. På grunn av sitt arbeid for å sikre etterforskning av grove menneskerettighetsbrudd mot LHBTI-personer i Tsjetsjenia, ble Titiev dømt 18. mars i år for ulovlig besittelse av narkotika. Han fikk fire år i straffekoloni, etter å ha vært i vareteksfengsel i over et år.

Den urettferdige domsavgjørelsen – narkotikaen var plantet – understreker igjen fraværet av rettssikkerhet, respekt for menneskerettigheter og det sterke presset rettet mot menneskerettighetsforkjempere i Tsjetsjenia.

Fengslingen av Titiev sak er bare et av flere eksempler på politiske fanger i Russland. Listen over politiske fanger har vokst jevnt siden den russiske annekteringen av Krim. En oversikt fra Memorial fra 30. desember 2018 inkluderer 195 navn.

Norges innsats for menneskerettighetene kan gjøre en viktig forskjell. Både norske politikere – og politikere fra andre demokratiske land – bør prioritere å ta opp slike saker i dialogen med russiske myndigheter.

Norge spiller en viktig rolle både ved så klart å støtte den grunnleggende retten til å være aktivist for menneskerettighetene og ved å være en betydelig støttespiller økonomisk, politisk og moralsk for menneskerettighetsforkjempere og -organisasjoner i ulike deler av verden, inkludert i Russland.

Den norske Helsingforskomité oppfordrer dere på denne bakgrunnen til å løfte frem Titiev-saken og generelt problemet med politiske fengslinger i møter med relevante russiske myndigheter.

Vi vil konkret be dere om:

1. Å ta opp saken til Oyub Titiev. Han bør snarest mulig få amnesti, en beklagelse fra myndighetene for den behandlingen han har fått og erstatning for uberettiget fengsling. Han har ikke gjort noe annet enn å benytte seg av sin rett til å forsvare menneskerettighetene til sårbare grupper i Tsjetsjenia;
2. Å oppfordre Russland til å gi effektiv beskyttelse til menneskerettighetsforsvarere, blant annet ved å etterforske angrep mot dem og ved å stoppe politisk motiverte rettsaker mot dem.
3. Å gjennomgå sakene til de politiske fangene, gi dem amnesti og slippe dem fri snarest.

Norsk støtte til menneskerettighets- og miljøarbeid i Russland har stor betydning og er høyt anerkjent. Vi vil derfor også oppfordre dere til å møte aktivister mens dere er i St. Petersburg. Vi bidrar gjerne med forslag til aktuelle personer/representanter dere kan møte.

Hvis det er ønskelig vil vi gjerne møte dere for å utdype synspunktene og informasjonen i dette brevet forut for reisen.

Med vennlig hilsen,

Bjørn Engesland
Generalsekretær

Inna Sangadzhieva
Seniorrådgiver Russland